

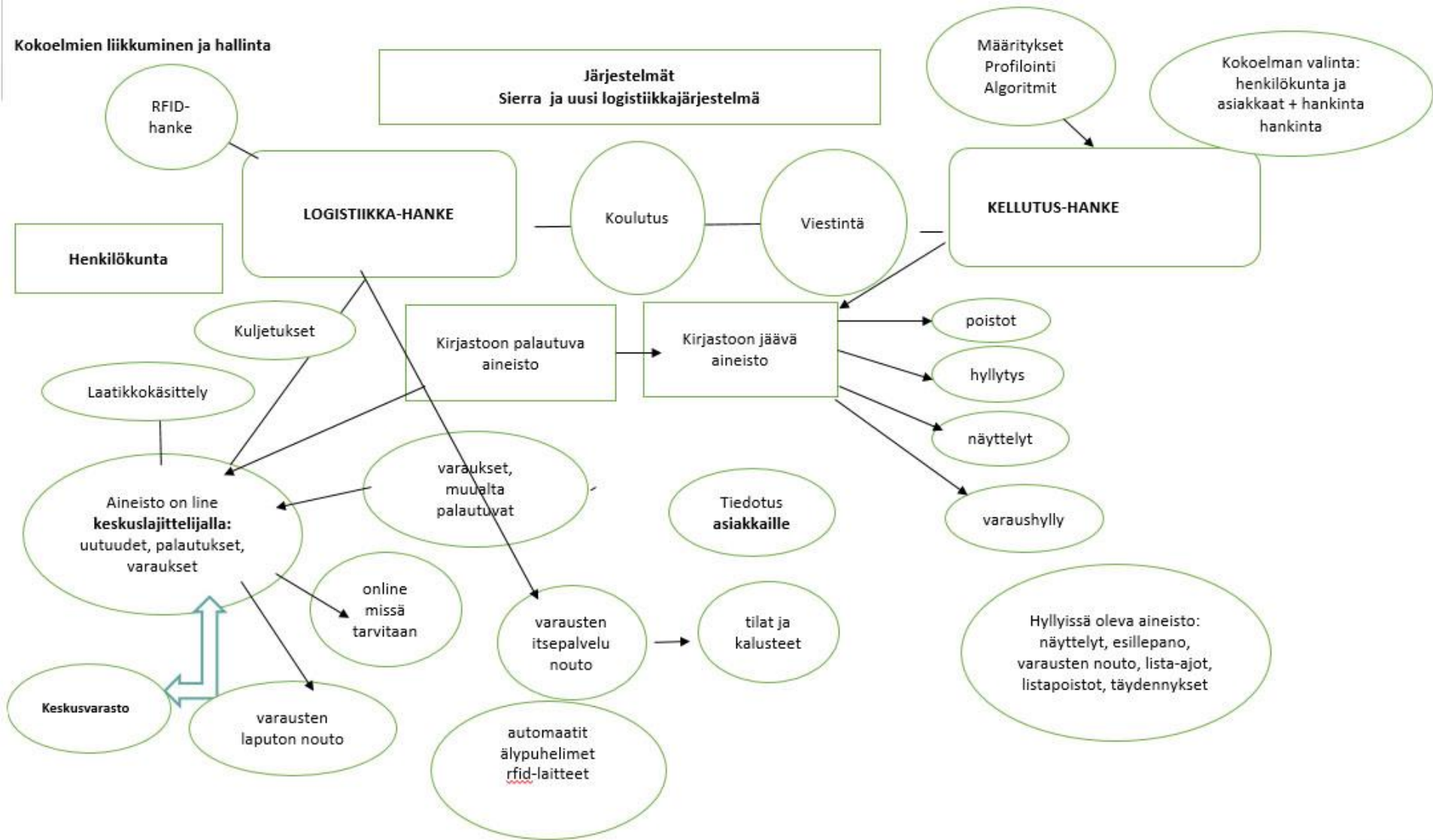

Suuri muutosvuosi 2016

Logistiikan ja kellutuksen esittely
Keskuskirjastokokouksessa 28.1.2016

Anna-Maria Soininvaara

Strategia taustalla

Kirjastotyön painopiste on siirtynyt logistiikka-keskeisyydestä **aktiiviseen ja inspiroivaan** tiedon ja kulttuurin avaamiseen >

Toimiakseen tämä vaatii

- uuden logistisen ajattelun
- uuden logistisen tekniikan
- muutoksia työnkuvissa

Logistiikkaprosessi kuntoon

- Kaupunginkirjastoon kohdistuvat samat toiminnan tehostamisvaatimukset kuin Helsingin virastoja yleensäkin.
- Keskustakirjaston ja koko verkon toimintaa tehostetaan parhaiten keskittämällä oma työ siihen missä meillä on ydinosaamisemme, eli kirjastopalveluihin. Logistiikan parissa on syytä käyttää mahdollisimman vähän omaa työtä, tai työtä yleensäkin.
- Keväällä ja kesällä 2015 tutkittiin logistiikkaprosessia, mukana oli tuotantotalouden opiskelija ja VTT ohjasi tarkastelua.
- Eemeli Palotie on ollut kertomassa tuloksista.

” Muutos tuo

- Nopeutta kuormien käsittelyyn
- Varausten noudon itsepalveluna kaikkiin toimipisteisiin
- Logistiikkaan käytetyn työn vähenemisen lähikirjastoissa, lisäystä pääkirjaston lähettämössä; kokonaisuuteen käytetään kuitenkin vähemmän työtä.
- Kelluvan kokoelman ja siihen liittyen valintatyön keskittämisen.

”” Kokoelmatyö muuttuu

- Valintavaiheeseen keskittyneestä kokoelmanhoidosta siirrytään enemmän kohti esillepanoa, profilointia ja yhteisvastuullista kokoelmanhoitoa.
- Kokoelmatyössä entistä tärkeämmäksi nousee eri tavoin tehtävä suosittelu.
- Kirjastot voivat edelleen ylläpitää erikoiskokoelmiaan näyttelyinä ja tilata materiaalia muista kirjastoista.
- Poistoja tekevät kaikki, vastuu poistopäätöksistä kaikilla kirjastoilla.
- Viimeisten kappaleiden poistot jäävät edelleen kirjavaraston vastuulle.

”” Valintatyön muutos

- Osallistava valinta
- Halutaan tietää kotimaisen kirjallisuuden suosituimmuus
- Halutaan tietää tietyn aineiston tarve asiakkaiden keskuudessa
- Substanssiryhmät, erikoisosaaminen tietyissä aineistoissa

Askelet

- Jo tehty: päiväkuormat ja varausten erottelu kuormissa omaan linjaansa
- Tekeillä: RFID-tagitus, itsepalvelunoutokokeilut, taustajärjestelmän kilpailutus
- Seuraavaksi: automaattien RFID-päivitykset, itsepalvelunoudon tueksi kuitit automaateista
- Keväällä: genremerkinnät, valmistautuminen kellutukseen

RFID

- Uusi logistinen prosessi pohjautuu RFID-tekniikan hyödyntämiseen
- Kirjasto varautuu koko kokoelman tagittamiseen (RFID-tunnisteiden laittamiseen) vuoden 2016 loppuun mennessä.
- Valmiina on kirjastoauto, Jakomäki, Rikhardinkatu, Maunula ja Kymppin nuotit, parhaillaan tagitetaan neljää isoa kirjastoa , niiden jälkeen noin huhtikuusta alkaen tehdään kaikki muut. Uutuusaineisto alkaa tulla keväällä valmiiksi RFID-tagitettuna.

Kellutus

- Aineiston kellutus on alkanut Vantaalla viime syksynä, ja Espoossa tammikuussa.
- Naapurikunnat hyödyntävät Sierran kellutustyökalua, seuraamme heidän kokemuksiaan.
- Lainauskäyttämisen avulla asiakkaat määrittelevät millaista aineistoa on kunkin kirjaston fyysisessä kokoelmassa ja millaista sähköistä aineistoa hankitaan.
- Helsinki on kiinnostunut ns. Aarhusin mallista, älykkästä kellutuksesta, jossa järjestelmän ominaisuuksia hyödynnetään vielä enemmän vähentämään kuljetuksia ja ihmistyötä.
- Älykkään kellutuksen ja logistiikan edellyttämästä työkalusta on kilpailutusprosessi käynnistynyt.

Kellutus, keskitetty taustatyö 2016

- Aineisto luokitellaan useampaan kategoriaan sen mukaan minkä kokoisissa kirjastoissa (mahdollisesti myös muita kuin kokokriteerejä) se kelluu.
- Kirjastoille voidaan luoda omia kokoelmaprofiileja.
- Määritellään hyllyjen täyttöaste.
- Luodaan kellutukselle säännöt (algoritmit).

Kellutus, taustatyö kirjastoissa 2016

- Riippumatta kellutusjärjestelmästä: genret merkitään sovitun mukaan keväällä 2016.
- Hankittavan järjestelmän ominaisuuksista hiukan riippuen tehdään seuraavaa:
- Kukin kirjasto määrittelee profiilinsa keväällä 2016.
- Hyllyt mitataan ja niiden sisältö merkitään (1.4 aik A-An) ja syötetään järjestelmään ohjeiden mukaan kesällä/syksyllä 2016.
- Aikataulu tarkentuu kun järjestelmä on valittu.

” Älykkään kellutuksen ehdot

- Määrittelyvaihe on työläs, minkä vuoksi päätöksestä toteutukseen on varattava runsaammin aikaa kuin perinteisemmässä mallissa.
- Säästöt tulevat vasta vuoden, parin päästä kun järjestelmä on tehokkaassa käytössä.
- Ei sinänsä vaadi RFID-teknologiaa, mutta se tehostaa käyttöä
- Kaikki tai valtaosa logistiikkamuutoksista on hyvä panna toimeen kerralla, jotta nähdään todelliset hyödyt.

Älykäs kellutus käytännössä

- Aineisto palautuu kirjastoon A, mutta ei vastaa A:n profiilia. Järjestelmä näkee että vastaa B:n ja C:n profiilia, mutta C:ssä on asianomainen hylly täynnä > lähettää aineiston kirjastoon B.
- Aineisto palautuu kirjastoon A, ja vastaa sen profiilia, mutta hylly täynnä> lähetetään toiseen saman profiilin kirjastoon jossa on tilaa.
- Uutuusaineisto palautuessaan mihin tahansa ohittaa kaikki määrittelyt ja jää palautuskirjastoon.
- Järjestelmään on mahdollista tehdä pyyntöjä tietyn tyyppisestä aineistosta.

Logistinen älykäs ratkaisu, muita hyötyjä

- Älykäs malli sisältää myös ratkaisuja joiden avulla kirjastotilassa tapahtuva etsiminen ja siirtely helpottuu. Varaustilasta tulostuu siinä järjestyksessä, jossa kunkin kirjaston kirjat hyllyistä poimitaan. Koska näyttelyihin yms. siirretyt aineistot luetaan uuteen hyllypaikkaan, myös ne löytyvät järjestyksessä.
- Kirjaston henkilökunta hoitaa aineistosiirtojen viemisen järjestelmään älypuhelimella.
- Kuljetuksessa hyödynnetään RFID:tä niin että aineistot voidaan lukea palautuskirjastoissa kokonaisina laatikoina kerrallaan. (Kun pakkausvaiheessa on viety yksikkö kerrallaan, järjestelmä pitää paketin tiedot kasassa.)= laatikkokäsittely.

Varausten käsittely

- Varausten laatikkokäsittely
- Numeroidut hyllyt
- Virkailija lukee laatikon numeron ja hyllynumeron ja asiakas saa saman tien tiedon että varaus on noudettavissa ja mikä on sen hyllynnumero.
- Ei kuitteja eikä välttämättä edes varauksia mihinkään järjestykseen, mikäli hyllyissä on sopiva määrä (30-40) aineistoa, joiden joukosta on helppo löytää oma varaus.

Numeroitu varaushylly

HELSINGIN KAUPUNGINKIRJASTO
HELSINGFORS STADSBIBLIOTEK
HELSINKI CITY LIBRARY

Varatun aineiston lainaus ja palautusalue Vanloessa

Aikataulu osa 1

2015 Syksy	2016 Tammikuu	2016 Kevät	2016 Kesä
logistiikkakokeilu	kuitittomat varaukset	määrittelytyöpajat kirjastoille	kellustusjärjestelmän pystytys ja testaus
uutuudet noutokirjastoon	RFID isot kirjastot	RFID-kirjastot	RFID-kirjastot
varaukset omissa laatikoissa	kellutuksen kilpailutus	kellutussopimus	laitehankinnat
päiväkuormat	projektiorganisaation perustaminen	ohjeet kirjastoille	opastukset, koulutukset
Bestsellerien käsittely	varausten automaattikuitti asiakkaalle	lokeronoutokokeilu	lehtien tilausten ja määrärahojen määritykset
varausten itsepalvelu kokeilu		järjestelmämääritykset	
generet: työpajat ja päätökset		työprosessit	
RFID-tarroitus ja hankintasopimus	POISTOT	POISTOT	POISTOT
automaattipäivitykset	TIEDOTUS	TIEDOTUS	TIEDOTUS
kellutushankinta, tietopyyntö		mahdolliset hyllyjen mittaukset	
kellutus päätös		tiedon kokoaminen	
keskuslajittelijaa remontoitu		generet	
kuorman käsittelyn muutokset		hyllyjärjestykset	hyllyjärjestykset
		Sierra-rajapinta	

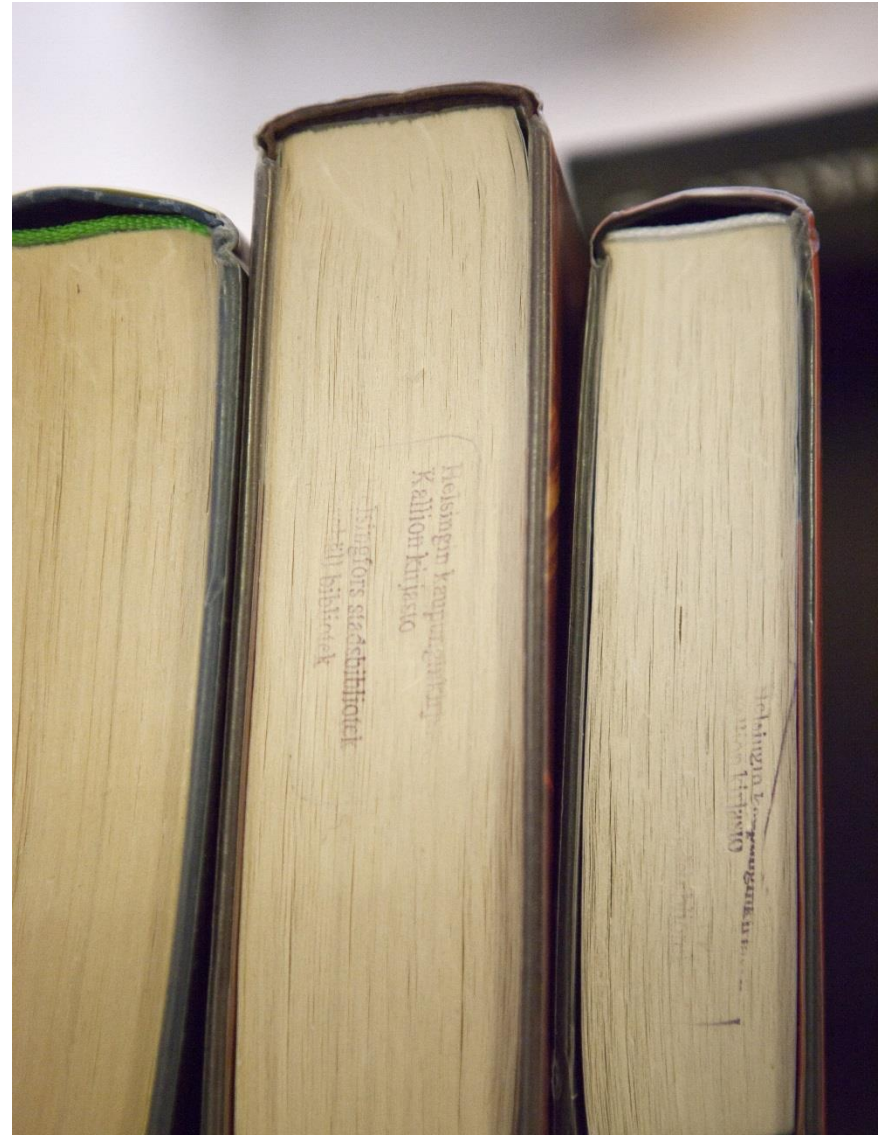
Aikataulu osa 2

2016 Elo-syyskuu	2016 Loppusyksy	2017 Talvi	2018
RFID-kirjastot	RFID-kirjastot		
Järjestelmän testaus	loputestaus	käyttöönotto	ylläpito
koulutusta ja työpajoja	koulutukset, työpajat	seuranta	kellutus kohti keskustakirjastoa
aineiston valintaorganisaatio töihin	tiedotus asiakkaille	korjaukset	
	alan tiedotus	uudet käytännöt	
	aineistomääräraha 2017	palautteet	
POISTOT	POISTOT	loppujuhla	
TIEDOTUS	TIEDOTUS	TIEDOTUS	

”

Onko kysyttävää? Vastaan mielelläni.

”

HELSINGIN KAUPUNGINKIRJASTO
HELSINGFORS STADSBIBLIOTEK
HELSINKI CITY LIBRARY